

Vaalimainonta vuoden 2025 alue- ja kuntavaalissa

Kaupunginhallitus 25.11.2024 § 282
287/00.00.00/2024

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Jokitalo Juha
Valmistelija: Henkilöstö- ja hallintopäällikkö Karl-Johan Wickström

Kunnilla ei ole lakisääteistä velvollisuutta vaalimainonnan järjestämiseen, mutta kaupungit ovat perinteisesti tarjonneet puolueille ja valitsijayhdistyksille mahdollisuuden ehdokasjulistoiden esillepanoon niille varatuissa telineissä. Vaalimainospaikkojen ylläpito ja maksullisuus vaihtelevat kunnittain.

Ulkomainonnan sallimisessa julkisissa tiloissa on keskeistä ehdokkaiden yhdenvertainen kohteleminen, esimerkiksi vaalimainospaikkojen määrän ja jakautumisen tai kustannusten määräytymisen osalta.

Kaupungit voivat säädellä maillaan tapahtuvaa mainontaa, huomioiden kuitenkin yhdenvertaisuusnäkökulman toteutumisen. Kampanjointi yksityisten tahojen omistamalla tai hallinnoimilla alueilla on aina luvanvaraista.

Vaalilain mukaan yleisen ennakkoäänestyspaikalla tai vaalipäivän äänestyspaikalla taikka niiden välittömässä läheisyydessä ei saa äänestysaikana pitää puheita, julkipanna tai jakaa painettuja tai kirjoitettuja kehoituksia eikä muutoinkaan vaikuttaa tai yrittää vaikuttaa äänestäjien vaalivapauteen. Käytännössä tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että vaalimainoksia ei tule asettaa ennakkoäänestyspaikkojen tai äänestyspaikkojen läheisyyteen niin, että voidaan katsoa niiden vaikuttavan äänestäjän valintaan. Vaalimainosten ei siten esimerkiksi tule näkyä vaalihuoneistoon tai sen sisäänkäynnille. (www.vaalit.fi).

Karkkilan kaupungissa kaupunki on vastannut vaalimainoskehikkojen hankinnasta, pystyttämisestä ja poistamisesta omalla kustannuksellaan kaupunginhallituksen hyväksymillä paikoilla. Ulkomainonta suositetaan aloitettavaksi niillä alueilla, jotka ovat kunnan hallinnassa ja määräysvallassa, viikkoa ennen ennakkoäänestyksen aloittamista. Kunta ei voi määrätä muiden kuin omistuksessaan ja hallinnassaan olevien alueiden vaalimainontapaikoista.

Jos kunta ei käytä vaalimainoskehikkoja, sen tulisi kuitenkin määritellä vaalimainontapaikat hallitsemillaan alueilla. Kun ulkomainospaikkoja valitaan, on otettava huomioon vaalilain säännökset, jotka edellyttävät, että vaalimainoksia ei sijoiteta ennakkoäänestys- tai äänestyspaikalle ja niiden läheisyyteen siten, että niiden voitaisiin katsoa vaikuttavan äänestäjien vaalivapauteen. Lähtökohtana voidaan pitää sitä, etteivät vaalimainokset näy vaalihuoneistoon taikka sen sisäänkäyntiin. Mainospaikkojen sijainti keskeisillä alueilla mahdollistaa näkyvyyden vaalien ajankohtaisuudesta myös ohikulkijoille ja satunnaisille kaupungissa kävijöille.

Karkkilan kaupungin hallinnassa ja määräysvallassa olevilla alueilla vaalimainostelineiden sijaintipaikat europarlamenttivaaleissa 2024 olivat:

1. Turuntie (Linja-autopysäkin läheisyydessä oleva alue)
2. Harjukatu 2-4 (Kauppatori)
3. Helsingintie 16 (Leijonapuisto).

Alue- ja kuntavaalit vaativat runsaasti mainostilaa ja lisätelineiden hankkimista. Jotta mainonta olisi kustannustehokasta on perusteltua siirtää kahteen vaalimainospaikkaan. Nämä kaksi paikkaa olisivat kauppatori ja leijonapuisto, jotka kumpikin ovat sijainniltaan keskeisiä ihmisvirtojen näkökulmasta.

Ehdotus:

Kaupunginjohtaja Jokitalo Juha

Kaupunginhallitus päättää, että

1) Karkkilan kaupungin hallinnassa ja määräämisvallassa olevilla alueilla vaalimainostelineiden sijaintipaikat alue- ja kuntavaaleissa 2025 ovat Harjukatu 2-4 (Kauppatori) ja Helsingintie 16 (Leijonapuisto),

2) vaalien ulkomainonta on kielletty kaupungin omistamilla ja määräysvallassa olevilla alueilla muualla kuin edellä mainituissa vaalimainostelineissä,

3) vaalimainonnan aloittamisen ajankohta alue- ja kuntavaaleissa Karkkilan kaupungin hallinnassa ja määräämisvallassa olevien alueiden vaalimainostelineissä on keskiviikkona 26.3.2025.

4) Lisäksi kaupunginhallitus oikeuttaa keskusvaalilautakunnan sihteerin antamaan tarkemmat ohjeet koskien vaalimainontaa Karkkilan kaupungin hallinnassa ja määräämisvallassa olevien alueiden vaalimainostelineissä.

Päätös:

Hyväksyttiin.

Täytäntöönpano:

Karl-Johan Wickström, keskusvaalilautakunta